

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1337/2025
18.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног адвоката Миодрага Стишовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Ивањици К.бр 158/23 од 02.06.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 105/25 од 19.08.2025. године, у седници већа одржаној дана 18.11.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Миодрага Стишовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Ивањици К.бр 158/23 од 02.06.2025. године и Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 105/25 од 19.08.2025. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) Законика о кривичном поступку и члана 441. став 3. Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу поднети захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици К.бр 158/23 од 02.06.2025. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика за која су му утврђене казне затвора у трајању од по три месеца, па му је изречена условна осуда тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од четири месеца и истовремено је одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у време проверавања од једне године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Истом пресудом одлучено је о трошковима кривичног поступка на начин ближе наведен у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Вишег суда у Чачку Кж1. бр. 105/25 од 19.08.2025. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА и усвајањем жалбе пуномоћника малолетних оштећених ББ и ВВ, укинута је пресуда Основног суда у Ивањици К.бр 158/23 од 02.06.2025. године само у делу одлуке о трошковима кривичног поступка, у ком делу се предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована и пресуда Основног суда у Ивањици К.бр 158/23 од 02.06.2025. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног, адвокат Миодраг Стишовић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7), члана 439. став 1. тачка 2) и члана 441. став 3. Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни суд поднети захтев за заштиту законитости усвоји, правноснажне пресуде укине и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање, као и да одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи до доношења одлуке.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗПП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП и члана 441. став 3. ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног наводи да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП и исту образлаже наводима да су се у личности оца деце спојили законски заступник оштећених и окривљени, те да је дошло до сједињења и да се у том својству не може водити поступак, а осим тога бранилац истиче да је суд пропустио да по службеној дужности прибави одобрење Центра за социјални рад у Ивањици за вођење поступка.

Овако изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног од стране Врховног суда оцењени су као неосновани, а како је на исту повреду закона одбрана окривљеног указивала и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, и исти су били предмет разматрања Вишег суда у Чачку који је исте оценио неоснованим и на страни четири пасус два и три образложења пресуде дао довољне и јасне разлоге, које и Врховни суд у свему прихвата и у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на исте разлоге упућује.

Бранилац окривљеног даље у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена и повреда кривичног закона из члана 441. став 3. ЗКП на тај начин што је погрешно одређен имовинско-правни захтев на штету

окривљеног с обзиром да је окривљени задужен и за износ алиментације који је већ платио.

Овако изнете наводе захтева Врховни суд је оценио као неосноване из следећих разлога:

Одедбом члана 441. став 3. ЗКП прописано је да се одлука о „досуђеном имовинско-правном захтеву“ или одлука о одузимању имовине проистекле из кривичног дела може побијати ако је суд овом одлуком повредио законске одредбе.

Изреком побијане првостепене пресуде, која је одлуком другостепеног суда потврђена у свему осим у делу одлуке о трошковима кривичног поступка, окривљени је оглашен кривим због два кривична дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ и за иста му је изречена условна осуда, како је то ближе наведено у изреци пресуде, а одлучено је и о трошковима кривичног поступка, док о имовинско-правном захтеву није одлучено.

Полазећи од наведеног и цитиране законске одредбе, по налажењу Врховног суда, како првостепена одлука не садржи одлуку о имовинско-правном захтеву, односно суд није досудио имовинско-правни захтев, то у конкретном случају побијаном правноснажном пресудом није ни могла бити учињена повреда закона из члана 441. став 3. ЗКП. Из изнетих разлога, неосновано бранилац указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 441. став 3. ЗКП.

Даље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена повреда закона из члана 441. став 3. ЗКП и на тај начин што је окривљени обавезан пресудом да сноси трошкове кривичног поступка законске заступнице ГГ, иако је сам окривљени уједно и законски заступник оштећених што је првостепени суд пропустио да утврди.

Захтев за заштиту законитости у овом делу браниоца окривљеног је недозвољен с обзиром да је одредбом члана 482. став 1. ЗКП прописано да против правноснажне одлуке јавног тужиоца или суда или због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу, овлашћено лице може поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у овом закону.

Првостепена пресуда је другостепеном пресудом укинута у делу одлуке о трошковима кривичног поступка, па отуда у делу одлуке о трошковима не може бити предмет захтева за заштиту законитости у смислу члана 482. став 1. ЗКП. Ово с тога што се не ради о правноснажној одлуци суда из члана 275. став 1. ЗКП, која је правноснажна у формалном и материјалном смислу, то јест, која се не може побијати редовним правним леком (формална правноснажност) и којом је правноснажно одлучено о неком правном питању, јер странке не могу тражити да се по истој кривичној ствари води нови поступак (материјална правноснажност). Дакле, како правноснажне одлуке о трошковима кривичног поступка у овом кривичном предмету нема то није дозвољено ни испитивање у том делу одлуке по овом ванредном правном леку.

Бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаним пресудама учињена и повреда члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, а која повреда се по наводима браниоца огледа у чињеници да је оштећене на претресу заступао адвокатски приправник супротно члану 154. Закона о малолетним учиниоца кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица, у ком случају је првостепени суд морао по службеној дужности ангажовати Центар за социјални рад у Ивањици за налаз или мишљење и поводом других адвоката оштећених које је ангажовала мајка, те да утврди да ли су исти имали сертификате за заступање.

Ове околности на које указује бранилац окривљеног да малолетни оштећени током поступка нису имали адекватног пуномоћника, као и евентуално непоступање сходно одредбама којима се пружа кривично-правна заштита малолетним оштећеним лицима свакако није на штету окривљеног, већ искључиво на штету малолетног лица, па како бранилац у смислу чл. 71. тачка 5) ЗКП има право да у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени, Врховни суд је поднети захтев у овом делу оценио као недозвољен.

У преосталом делу захтева бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, која представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека. Међутим, приликом образлагања овако означене повреде бранилац наводи да је другостепени суд пропустио у својој одлуци да утврди да ли је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 125/22 од 22.03.2022. године правноснажна и извршна, с обзиром да законодавац претпоставља извршност као битан елемент кривичног дела недавање издржавања, а којим наводима бранилац суштински оспорава чињеницу извршности одлуке и указује на погрешно и непоптуно утврђено чињенично стање и повреду закона из члана 440. ЗКП.

Како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 440. ЗКП, то је у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног одбачен као недозвољен.

Из напред наведених разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић